Prima instanță: Judecătoria ***** (sediul Bender), judecător: Aurelia Pleșca
Dosarul nr. 2a-3561/24 (2-21175776-02-2a-05092024)

D E C I Z I E

7 octombrie 2025 mun. Chişinău

Colegiul Civil, comercial și de contencios administrativ
al Curţii de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecătorii Roman Pascari și Constantin Roșca
Grefier: Lilia Bulbocean

examinând în şedinţă de judecată publică, desfășurată în limba română, cererea de apel declarată de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și cererea de apel declarată de IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară”, împotriva hotărârii Judecătoriei ***** (sediul Bender) din 24 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Drangoi Olga împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată,

c o n s t a t ă:

Pretențiile reclamantului:

La 29 noiembrie 2021, Drangoi Olga a depus cerere de chemare în judecată, ulterior concretizată împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, a indicat că prin cererile nr. 89 din 16.09.2021, înregistrată în cancelaria ÎS Stațiunea Tehnologico - Experimentală *****, și 207 din 16.09.2021, înregistrată în cancelaria IP Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicina Veterinara, a solicitat sa-i fie eliberate extrasele proceselor-verbale ale comisiei de privatizare a bunurilor sovhozului Zarea (r. *****, s. *****), precum și alte acte, în care ar fi indicate lista bunurilor supuse privatizării, lista grupurilor de proprietari ai proprietății comune, precum și

altă informație, necesara în vederea identificării cotei valorice, care urma a fi atribuita Olgăi Drangoi, precum și rudelor decedate ale acesteia - Valentinei Coliuba, Anei Coliuba și lui Dmitrii Cotiuba, care au activat în sovhoz.

Până la data înaintării prezentei cereri în instanța de judecata, pârâții nu au expediat în adresa sa actele solicitate și nici un răspuns de refuz în eliberarea acestora.

Susține, că la etapa începerii procesului de privatizare, toate bunurile sovhozului Zarea (r. *****, s. *****), împreuna cu actele menționate-supra, au fost predate în folosința temporară pârâților, ulterior actele nu au fost predate de către pârâți în arhivele naționale, acestea fiind păstrate la întreprindere și institut, fapt confirmat prin răspunsurile parvenite de la Agenţia Naţională a Arhivelor și de la Serviciul raional de arhivă *****.

Consideră că accesul la informaţie constituie un drept fundamental al persoanei de a fi informat, o modalitate de control asupra activităţii autorităţilor/instituţiilor publice, gestionării banilor publici, de stimulare a formării opiniilor şi participării active a populaţiei la procesul de luare a deciziilor în spirit democratic. Limitarea accesului la informaţiile oficiale constituie o derogare cu totul excepțională de la principiul liberului acces la categoria respectivă de informaţii.

La fel consideră că prin refuzul pârâților de eliberare a informației solicitate, i-a fost cauzat un prejudiciu moral, estimat la suma de 20 000 lei, acesta manifestând-se prin disconfortul resimțit, prin faptul ca a fost neglijată, lucru ce i-a creat situaţii de stres și convingerea ca pârâții încearcă să ascundă situația faptică reală.

În temeiul celor expuse, Drangoi Olga a solicitat constatarea încălcării dreptului de acces la informație; obligarea ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” să-i furnizeze informația solicitată prin cererile nr. 89 din 16 septembrie 2021, adresată ÎS Statiunea Tehnologico-Experimentala *****, și nr. 207 din 16.09.2021, adresată IP Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie si Medicina Veterinara, prin eliberarea extraselor proceselor-verbale ale comisiei de privatizare a bunurilor sovhozului Zarea din raionul ***** s. *****, alcătuite în perioada 1992 – 1995, precum și alte acte, în care ar fi indicate lista bunurilor supuse privatizării, lista grupurilor de proprietari ai proprietății comune, precum și altă informație, necesară în vederea identificării cotei valorice, care urma a fi atribuită Olgăi Drangoi, Valentinei Cotiuba, Anei Coliuba și lui Dmitrii Cotiuba, precum și încasarea din contul pârâților în mod solidar a sumei de 20 000 lei în calitate de prejudiciu moral și a tuturor cheltuielilor de judecată.

Poziția instanței de fond:

Prin hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Bender) din 24 aprilie 2024 s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Drangoi Olga și s-a constatat faptul încălcării dreptului la informație a reclamantei Olga Drangoi de către pîrîții ÎS Stațiunea Tehnologico-Experimentală ***** și IP Institutul Științifico- Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară.

Prin aceiași hotărâre s-a încasat în mod solidar de la pîrîții ÎS Stațiunea Tehnologico Experimentală ***** și IP Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară, în beneficiul Olgăi Drangoi prejudiciul moral în mărime de 20000 lei.

S-a încasat în mod solidar de la pîrîții ÎS Stațiunea Tehnologico Experimentală ***** și IP Institutul Științifico- Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară în beneficiul Olgăi Drangoi, cheltuielile de judecată, ce constituie taxa de stat în mărime de 100 lei.

Solicitarea apelantului:

Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Bender) din 24 aprilie 2024, ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară”, la data de 20 mai 2024 au declarat apel împotriva acesteia, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond și adoptarea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii înaintate de Drangoi Olga.

Argumentele părților:

În motivarea apelului, IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” și-a exprimat dezacordul cu soluţia instanţei de fond, menționând că prin aceasta hotărâre, se contribuie la încasarea ilegală a mijloacelor băneşti din bugetul de stat cu aportul nejustificat al instanței de judecată în scop de primire a mijloacelor băneşti ce nu i se cuvin persoanei şi constituie o îmbogățire fără justă cauză a reclamantei.

La fel, menționează că instanța de fond la emiterea hotărârii contestate a depăşit atribuțiile ce-i revin și a însuşit calitatea de apărător al drepturilor reclamantei care nici nu a invocat astfel de temeiuri de fapt și de drept atât în cererea de chemare în judecată inițială, cât și modificată de retragere a pretențiilor nejustificate și neîntemeiate în baza căreia s-a încetat parțial procesul pe unele capete de acțiune în special pe cerința de bază de obligare a furnizării informației, de care pârâții nu sunt deținătorii informațiilor solicitate.

Susține că cererea de chemare în judecată este depusă tardiv şi fără respectarea procedurii de înaintare a pretenției prealabile, or, la înaintarea pretențiilor materiale și morale această procedură prealabilă este obligatorie conform art.162 (2), 164 (1) Cod administrativ, reclamanta Drangoi Olga a depus cererea către I.P.„„IŞPBZMV", nr. 207 din 16.09.2021, termenul de examinare fiind de 30 zile, şi în cazul neexaminării în termen reclamanta urma să depună cererea prealabilă și mai apoi să se adreseze în instanța de judecată dacă nu a primit răspuns în termen, deci la 15.10.2021, iar, în instanța de judecată s-a adresat cu omiterea termenului de 30 zile prevăzut de lege, la 29.11.2021. Termenul de adresare în judecată de 30 zile este prescriptibil şi reclamanta nu a solicitat repunerea în termen, deşi pârâții au invocat omiterea termenului de contestare.

Contrar celor menționate, susține că instanța de fond nu s-a expus asupra excepției de tardivitate în conformitate cu prevederile art. 185 Cod procedură civilă și nu a adoptat o încheiere care putea fi contestată cu recurs. Prin urmare, a fost limitat dreptul părților la contestare cu recurs a încheierii ce nu a fost adoptată, fapt ce aduce atingere dreptului la apărare în procesul civil la un recurs efectiv statuat în art. 13 CEDO și al dreptului la un proces echitabil statuat în art. 6 paragraful 1 CEDO.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, cu modificările efectuate (LP143 din 19.07.18, MO309-320/17.08.18 art.482), în vigoare de la 10.11.2018 (aplicabile cauzei în speță la data de 16.09.2021 cât şi adresării în instanța de judecată 29.11.2021 şi judecării cauzei la 24.04.2024), și anume, art. 1 și art. 5, susține că pretențiile reclamantei Drangoi Olga nu constituie obiect al Legii nr. 982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, cu modificările efectuate (LP143 din 19.07.18, MO309-320/17.08.18 art. 482), în vigoare din 10.11.2018, iar, I.P. „IŞPBZMV" nu este subiect al prezentei legi ca furnizor al informațiile solicitate.

Mai mult, potrivit prevederilor art. 19 alin. (2) ale Legii menționate, furnizorii de informații nu pot fi obligați să prezinte probe ale inexistenței informației nedocumentate.

Prin urmare, consideră că instanța de fond nu a aplicat legea care urma a fi aplicată, astfel, aplicând și interpretând eronat prevederile legii.

De asemenea, menționează că reclamanta Drangoi Olga a solicitat informații restricționate în interesele drepturilor altor persoane ce cad sub incidența datelor cu caracter personal și nu a prezentat împuternicirile legale în acest sens, nici la data depunerii cererii către I.P. „IŞPBZMV” și nici la data adresării cu cerere în instanța de judecată, fapt ce contravine prevederilor art. 21 alin. (3) și art. 7 din Legea nr.

982 din 11.05.2000 privind accesul la informație, cu modificările efectuate (LP143 din 19.07.18, MO309-320/17.08.18 art.482), în vigoare din 10.11.2018.

Nu este de acord cu constatările instanței expuse în. p. 20 al hotărârii contestate, pe care le consideră nejustificate, or, în şedința de judecată au fost prezentate răspunsurile expediate în adresa reclamantei indicată în cererea de chemare în judecată, însă, faptul că reclamanta nu locuia și în prezent pe adresa indicată din s. *****, str. Maiacovschii, 22, motiv din care nu a recepționat răspunsurile și corespondența, nu-i pot fi imputate apelantului.

Or, instanța de judecată, deşi a examinat aceste circumstanțe nu le-a dat apreciere corespunzătoare și a concluzionat greşit că reclamanta nu a fost informată, concluzie care contravine şi soluției adoptate privind admiterea la 31.01.2024 a cererii reclamantei de renunț la capetele din acțiune cu privire la obligarea furnizării informației și de încetare a procesului. În aşa mod, încheierea adoptată de instanța de judecată la 31.01.2024 de admitere a cererii de retragere a pretențiilor de bază din cerere și încetarea procesului în această parte, contravine soluției adoptate în fond de constatare a limitării drepturilor și de încasare a prejudiciului moral și cheltuielilor de judecată.

La fel, susține că sunt eronate şi constatările instanței de judecată expuse la p. 21 din hotărârea contestată cu referire la răspunsurile parvenite de la Agenția Națională a Arhivelor şi de la Serviciul raional de arhivă *****. Or, aceste răspunsuri nu confirmă faptele expuse, însă cert informează solicitantul că nu deține astfel de acte. Interpretarea eronată condiționează şi concluzia greșită în acest sens. Mai mult, această concluzie contravine prevederilor Legii privatizării care a fost aplicabilă în anul 1993, iar, Institutul a fost fondat la *****, iar, Î.S. STE „*****" în anul 2008, certificatele de înregistrare eliberate de Agenția Servicii Publice sunt anexate la dosar, însă, instanța de judecată a omis de a le aprecia şi de a se expune în acest sens. Din referința la dosar și în procesul de examinare de către reprezentantul Institutului au fost expuse aceste argumente incontestabile, ce nu necesită a fi dovedite prin alte acte juridice.

Expunerile instanței de judecată în p.p. 22-45 din hotărârea contestată nu sunt justificate legal, sunt expuse eronat prin interpretare greșită a prevederilor Legii nr. 982/2000 din 11.05.2000 privind accesul la informație, fără a se specifica în redacția căror modificări ale legii aplicabile cauzei în speță. Mai mult, constituie o interpretare eronată a interesului legitim al reclamantei care nu a beneficiat de dreptul de privatizare, or, ultima nu a prezentat acte confirmative precum că la 01.01.1992 ar fi fost angajată în câmpul muncii la I.P. „IŞPBZMV", sau certificat de moştenitor al dreptului cet. Coțiuba Dumitru, cât şi a altor persoane, care la

rândul lor nu s-au adresat în termenul legal prevăzut de lege pentru realizarea drepturilor sale. Or, termenul de adresare este prescriptibil prin decădere din acest drept.

Concluziile instanței de fond în privința constatării şi admiterii prejudiciului moral ce ar fi fost cauzat reclamantei sunt exagerate, în lipsa temeiului legal, adoptate în mod arbitrar, or, reclamanta nu a invocat motive de fapt şi de drept în ce constă cuantumul prejudiciului moral cauzat, or, acesta trebuie să rezulte în baza unei cerințe de respectare a drepturilor şi intereselor legitime legale fapt ce nu a fost argumentat şi întemeiat de fapt și de drept de către reclamant, cererea de bază în această privință fiind renunțată și încetat procesul, respectiv instanța de judecată nu a fost îndreptățită de a motiva şi argumenta suferințele psihice pentru reclamanta Drangoi Olga care, de fapt, nu a argumentat dreptul real şi interesul legitim, aceste drepturi şi interese fiind ale altor persoane terțe.

*La rîndul său, ÎS „Staţiunea Tehnologico-Experimentală *****”,* în motivarea cererii de apel a reiterat aceleași motive de fapt și de drept invocate de către apelanul IP „Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” menționând, că instanța nu a ținut cont de dovezile şi probele prezentate, fapt ce a determinat examinarea superficială a materialelor dosarului, fiind emisă în acest sens o hotărâre unilaterală şi neîntemeiată.

Până la examinarea cauzei în apel, părțile nu au prezentat instanței de apel referințe asupra cererilor de apel.

În ședința instanței de apel, reprezentantul intimatei Drangoi Olga avocatul Vasile Prutenau a solicitat respingerea cererilor de apel înaintate și menținerea hotărârii instanței de fond, or, aceasta este legală și bine argumentată.

*În ședința de judecată, nu s-au prezentat apelanții IP „Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară” și ÎS „Staţiunea Tehnologico-Experimentală *****”*, și nu au înaintat cerere de amânare sau de examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată, motiv din care conducându-se în acest sens de prevederile art. 379 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Completul judiciar a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Aprecierea instanţei de apel:

Audiind explicațiile reprezentantului intimatei, analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelurile declarate drept întemeiate și care urmează a fi admise, cu emiterea unei noi hotărâri, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *,,instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.*

Potrivit art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă *„instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*

În temeiul art. 386 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă *„hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin”.*

Conform prevederilor art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale, dacă legea nu dispune altfel”.*

Totodată, prevederile art. 122 alin. (1) Cod de procedură civilă stabilesc că *,,circumstanţele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace probante nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace”.*

Conform art. 130 alin. (1) - (4) Cod de procedură civilă *,,instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanța judecătorească o forță probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea cauzei. Ca rezultat al aprecierii probelor, instanța judecătorească este obligată să reflecte în hotărâre motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altor probe, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele”.*

Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe,

precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Colegiul civil reţine că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinându-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr. 18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

Totodată, Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelanților ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag.84,98).

Colegiul civil reține că, din înscrisurile administrate la materialele cauzei rezultă cu certitudine că la data de 16 septembrie 2021, Drangoi Olga a înaintat cererea către *ÎS „Staţiunea Tehnologico-Experimentală *****”* și *IP „Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară”* privind accesul la informație, prin care a solicitat eliberarea proceselor verbale ale comisiei de privatizare a bunurilor sovhozului „Zarea” din raionul *****, satul *****, precum și alte acte în care ar fi indicate lista bunurilor supuse privatizării, lista grupurilor de proprietari ai proprietății comune, precum şi altă informație, necesară în vederea identificării cotei valorice, atribuite lui Olga Drangoi, Valentin Coțiuba, Ana Coțiuba și Dmitrii Coțiubadner Olga, (f.d.5-6, Vol. I)

Potrivit răspunsului eliberat de către *Î.S „Staţiunea Tehnologico-Experimentală *****”*, la data de 23 septembrie 2021 Drangoi Olga a fost înștiințată prin intermediul poștei terestre despre faptul că ÎS „Staţiunea Tehnologico-Experimentală *****” nu este deținătorul Registrelor de stat al privatizării bunurilor sovhozului „Zarea” și nu deține careva informații privind privatizarea bunurilor acestora, (f.d. 103, Vol. I).

În aceiași ordine de idei, și *IP „Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară”* prin răspunsul nr. 1/7-209/1 din 23 septembrie 2021 a informat intimata prin intermediul poștei terestre despre faptul că, *IP „Institutul Ştiinţifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie şi Medicină Veterinară”* nu este deținătorul Registrelor de stat al privatizării bunurilor sovhozului „Zarea” și nu deține careva informații privind privatizarea bunurilor acestora, (f.d. 102, Vol. I).

De asemenea din materialele cauzei urmează și faptul că prin răspunsul Serviciului raional arhivă ***** nr. 362-DO din 23 septembrie 2021, lui Drangoi Olga i s-a adus la cunoștință că în fondul arhivistic nr. 193 „Agenția de Privatizare”, sectorul *****, în documentele „Acte de estimare pentru anii 1992-

2000” nu se atestă nici o informație cu privire la bunurile sovhozului „Zarea” din satul *****, raionul *****, precum și alte documente, ce ar confirma întocmirea proceselor verbale ale comisiei de privatizare a sovhozului „Zarea”, (f.d.7 Vol. I).

Iar, prin răspunsul Direcției Generală Arhiva Națională a Agenției Naționale a Arhivelor nr. 3618 din 27 septembrie 2021, Drangoi Olga a fost informată despre faptul că documentele sovhozului „Zarea” din satul *****, raionul ***** nu au fost transmise la păstrarea de stat în fondurile direcției Generale Arhiva Națională, (f.d.8 Vol. I).

Nefiind de acord cu răspunsurile primite, Drangoi Olga s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în instanță, ulterior concretizată, invocând încălcarea dreptului la informație și solicitând constatarea încălcării dreptului la informație și încasarea de la ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” în mod solidar, a prejudiciului moral în mărime de 20 000 lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei, a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Drangoi Olga, a constatat încălcarea dreptului la informație a lui Olga Drangoi de către ÎS Stațiunea Tehnologico-Experimentală ***** și IP Institutul Științifico- Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară și a încasat în mod solidar de la ÎS Stațiunea Tehnologico-Experimentală ***** și IP Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară în beneficiul Olgăi Drangoi, prejudiciul moral în mărime de 20000 lei. A încasat în mod solidar de la ÎS Stațiunea Tehnologico Experimentală ***** și IP Institutul Științifico- Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară în beneficiul Olgăi Drangoi cheltuielile de judecată, ce constituie taxa de stat în mărime de 100 lei.

Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că prima instanță a aplicat eronat normele de drept material circumstanțelor cauzei.

Intimata Drangoi Olga pretinde încălcarea dreptului de acces la informație, invocând cadrul juridic din domeniul public, Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, în vigoare până la 8 ianuarie 2024. În contradictoriu, apelanții consideră această lege inaplicabilă cazului.

Astfel, Colegiul civil reține că potrivit art. 1 alin. (1) al Legii privind accesul la informație nr. 982/11.05.2000 (în vigoare la momentul depunerii acțiunii)*” prezenta lege reglementează: a) raporturile dintre furnizorul de informaţii şi persoana fizică si/sau juridică în procesul de asigurare şi realizare a dreptului constituţional de acces la informaţie; b) principiile, condiţiile, căile şi modul de realizare a accesului la informaţiile oficiale, aflate în posesia furnizorilor de*

informaţii; e) obligaţiile furnizorilor de informaţii în procesul asigurării accesului la informaţiile oficiale; f) modalitatea apărării dreptului de acces la informație.”

Iar potrivit art. 1 alin (2) al Legii menționate, *,,nu constituie obiect al prezentei legi raporturile care au legătură tangenţială cu raporturile enumerate în alineatul (1) al prezentului articol şi se referă la: a) colectarea, prelucrarea, depozitarea şi garantarea integrităţii informaţiilor; b) prezentarea obligatorie a informaţiilor prevăzute de lege de către persoane private autorităţilor publice, instituţiilor publice; c) accesul autorităţilor publice, instituţiilor publice, persoanelor fizice şi/sau juridice, abilitate cu gestionarea unor servicii publice, la informaţiile aflate în posesia altor asemenea autorităţi publice, instituţii publice, persoane fizice şi/sau juridice; d) furnizarea informaţiilor referitoare la propria activitate de către persoane fizice şi juridice private, partide şi formaţiuni social-politice, fundaţii, asociaţii obşteşti”.*

Potrivit art. 5 al Legii privind accesul la informație nr. 982/11.05.2000 (în vigoare la momentul depunerii acțiunii) *”subiecţi ai prezentei legi sînt furnizorul de informaţii şi solicitantul informaţiei. Furnizori de informaţii, adică posesori ai informaţiilor oficiale, obligaţi să le furnizeze solicitanţilor în condiţiile prezentei legi, sînt: a) autorităţile publice centrale şi locale - autorităţile administraţici de stat, prevăzute în Constituţia Republicii Moldova şi anume: Parlamentul, Preşedintele Republicii Moldova, Guvernul, administraţia publică, autoritatea judecătorească; b) instituţiile publice centrale şi locale - organizaţiile fondate de către stat în persoana autorităţilor publice şi finanţate de la bugetul de stat, care au ca scop efectuarea atribuţiilor de administrare, social-culturale şi altor atribuţii cu caracter necomercial; c) persoanele fizice şi juridice care, în baza legii sau a contractului cu autoritatea publică ori instituţia publică, sînt abilitate cu gestionarea unor servicii publice şi culeg, selectează, posedă, păstrează, dispun de informaţii oficiale.”*

În această ordine de idei, Colegiul civil, ținând cont de prevederile normelor sus enunțate menționează că prima instanță eronat a constatat calitatea de subiecți ai Legii privind accesul la informație nr. 982-XIV din 11 mai 2000 a ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară”.

Or, aceste din urmă entități nu se racordă exigențelor Legii privind accesul la informație, sub aspectul furnizorilor de informații.

Colegiul judiciar reține că raporturile juridice ce vizează schimbul de informații referitoare la lista bunurilor sovhozurilor supuse privatizării, lista grupurilor de proprietari ai proprietății comune, nu cad sub incidența Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație, în vigoare până la 8 ianuarie 2024, ci sunt reglementate de norme speciale cu sediul în dreptul privat.

Totodată, în corespundere cu art. 34 din Constituție, dreptul de acces la informație în sensul acestui articol vizează dreptul de a solicita informații de la autoritățile și instituțiile publice, privind modul, mijloacele și condițiile în care se realizează administrarea treburilor de stat *(a se vedea HCC nr. 19 din 22 iunie 2015, pct. 32-34).*

Aici, instanța de apel ține să precizeze că în conformitate cu art. 9 alin. (1) din Codul civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sunt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile.

În conformitate cu art. 26 alin. (1) din Codul de procedură civilă, procesele civile se desfăşoară pe principiul contradictorialităţii şi egalităţii părţilor în drepturile procedurale.

Iar, potrivit art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanţilor la proces, în primul rînd a părţilor, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecăţii, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Instanța de apel subliniază că principiile sus-indicate, presupun examinarea cauzei în limitelor pretențiilor formulate și a argumentelor participanților la proces. În caz contrar, există riscul că ar putea fi defavorizat un participant la proces.

În contextul în care Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație nu prevedea temeiuri pentru apariția drepturilor și obligațiilor privind schimbul de informații referitoare la lista bunurilor sovhozurilor supuse privatizării, lista grupurilor de proprietari ai proprietății comune, iar în cursul judecării cauzei, instanței nu i-a fost prezentat vreun act juridic ori reglementări interne ale ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” relevante în acest sens, instanța de apel este în imposibilitate de a constata că cererile intimatei adresate acestor din urmă entități au fost tratate necorespunzător.

Din aceste raționamente și din motiv că acțiunea intimatei Drangoi Olga este formulată pe baza unei legi ce nu reglementează raportul juridic litigios, în lipsa probelor care să indice contrariul, instanța de apel conchide că intimata nu este îndreptățită să obțină pe cale judiciară constatarea încălcării dreptului la informație, această solicitare, fiind pasibilă de a fi respinsă.

În continuare, Colegiul civil menționează că odată ce Drangoi Olga nu poate pretinde încălcarea dreptului la informație, pe cale de consecință, cerința privind repararea prejudiciului moral, urmează a fi respinsă ca neîntemeiată, or, această din urmă pretenție este subsecventă încălcării dreptului respectiv.

La fel, prin prisma prevederilor art. 94 alin. (1) Cod procedură civilă, urmează a fi respinsă și cerința cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, or, acestea urmează a fi compensate doar în situații în care, partea a avut câștig de cauză.

În final, având în vedere că instanța de apel a reținut ca întemeiate argumentele din cererea de apel declarată de către ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și de IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară”, ajunge la concluzia de a admite cererea de apel declarată de către ultimii, a casa integral hotărârea primei instanțe și a emite o nouă hotărâre, prin care a respinge cererea de chemare în judecată înaintată de către Drangoi Olga împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, ca neîntemeiată.

În conformitate cu prevederile art. 385 lit. c), art. 389, art. 390 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,-

d e c i d e :

Se admit cererile de apel declarate de ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și de IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară”.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei ***** (sediul Bender) din 24 aprilie 2024, adoptată în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Drangoi Olga împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, cu pronunțarea a unei noi hotărâri, prin care:

Se respinge, ca fiind neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Drangoi Olga împotriva ÎS „Stațiunea Tehnologico-Experimentală *****” și IP „Institutul Științifico-Practic de Biotehnologii în Zootehnie și Medicină Veterinară” cu privire la constatarea încălcării dreptului la informație, repararea prejudiciului moral, precum și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este definitivă și executorie din momentul emiterii, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei,

Judecătorul	Ruxanda Pulbere
Judecătorii:	Roman Pascari
	Constantin Roșca